

درس‌های زندگی

بزرگ اندیشیدن

مؤسسه «مدرسه زندگی»

ترجمه آزاده ضیائی

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور: بزرگ اندیشیدن / نویسنده: مؤسسه مدرسه زندگی؛ مترجم آزاده ضیائی.
 مشخصات نشر: تهران: نشرهنوز، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۶۱۲ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
 شابک: 978-622-95475-0-2

رضعیه فهرست نویسی: فیبا
 ۱. اشت: عنوان اصلی: Great Thinkers, 2016.
 موضوع: فلسفه -- تاریخ
 مجموعه: Philosophy -- History
 موضوع: فیلسوفان
 موضوع: Philosophers
 شناسه افزوده: ضیائی، آزاده، ۱۳۵۹، مترجم
 شناسه افزوده: Ziaee, Azadeh
 شناسه افزوده: مدرسه زندگی (تجارت تجاری)
 شناسه افزوده: School of Life (Business Enterprise)
 رده بندی کنگره: B۹۹/۱۳۹۸
 رده بندی دیویی: ۱۰۹
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۸۶۷۹۳

بزرگ اندیشیدن
 مؤسسه «مدرسه زندگی»
 مترجم: آزاده ضیائی
 ویراستار: مریم رضا زاده

چاپ اول، پاییز ۱۳۹۹
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

طراحی کتاب: استودیوکارگاه - سپیده هنرمند
 اجرا: یاسر عزاباد، ناظر فنی چاپ: مصطفی شریفی

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است. هرگونه استفاده از متن این کتاب منوط به اجازه کتبی ناشر است.
 نشرهنوز، تهران، صندوق پستی ۱۴۸۶-۱۹۳۹۵ ... info@hanoozpub.com ... www.hanoozbooks.com

۱۱	پیشگفتار
۱۷	فلسفہ
۱۸	افلاطون
۲۹	ارسطو
۳۷	رواقیان
۴۵	اپیکور
۵۲	آکوسمین
۵۹	توماس آکریناس
۶۸	میشل دو مونٹینی
۷۶	لا روشفوکو
۸۲	باروخ اسپینوزا
۹۱	آرتور شوپنہاور
۹۹	گئورگ ہگل
۱۰۹	فریدریش نیچہ
۱۱۸	مارتین ہایدگر
۱۲۷	ژان پل سارتر
۱۳۶	آلبر کامو
۱۴۷	نظریۂ سیاسی
۱۴۸	نیکولو ماکیاوولی
۱۵۴	تامس ہابز
۱۶۱	ژان ژاک روسو
۱۶۹	آدام اسمیت
۱۷۷	کارل مارکس

۳		جان راسکین
۴		هنری دیوید تورو
۴		متیو آرنلد
۷۲		ویلیام موریس
۷۰		جان الز
۳۹		فاحفه شرق
۶۰		بودا
۶۶		لائوتس
۵۶		کنفوسیوس
۶۵		سن نوریکیو
۷۱		ماتسوباشو
۷۹		جامعه شناسی
۸۰		قدیس بندیکت
۹۱		آکسی دو توکویل
۰۸		ماکس وبر
۲۰		امیل دورکم
۲۹		مارگرت مید
۳۸		تئودور آدورنو
۴۷		ریچل کارسن
۵۹		روان درمانی
۶۰		زیگموند فروید
۷۴		آنا فروید
۸۶		ملانی کلاین

۳۹۴	 دانلد وینیکات
۴۰۴	 جان بالبی
۴۱۵	 هنرو معماری
۴۱۶	 آ. ا. پالادیو
۴۲۵	 یوهانس ورمیر
۴۳۴	 کسپار داوید فریدریش
۴۴۲	 آنری ماتیس
۴۴۹	 ادوارد هاپر
۴۵۷	 اسکار نیمایر
۴۶۵	 لوئی کان
۴۷۳	 کوکوشانل
۴۸۲	 جین جیکبز
۴۹۴	 سای تامبلی
۵۰۱	 اندی وارهول
۵۱۱	 دیترا مز
۵۲۱	 کریستو و جین کلود
۵۲۹	 ادبیات
۵۳۰	 جین آستین
۵۴۱	 یوهان ولفگانگ فون گوته
۵۵۵	 لئو تولستوی
۵۶۴	 مارسل پروست
۵۷۳	 ویرجینیا وولف
۵۸۳	 فهرست نام‌ها

پیشگفتار

این کتاب آنچه را معیار مدرسه رنژی است گ هم آورده و گزیده‌ای از آثار بزرگ‌ترین اندیشمندان حوزه‌های فلسفه و نظریه‌های سیاسی و جامعه‌شناسی و روان‌درمانی و هنر و معماری و ادبیات را دربردارد؛ گزیده‌ای از اندیشه‌هایی که برای مردم این دوره و زمانه بیشترین فایده را دارند.

فراهم آوردن «گزیده» شاید دشوار — و حتی غیرمنصفانه — به نظر رسد. کنار گذاشتن آن همه اندیشمندان دیگر شاید کار عادلانه‌ای نباشد. از این گذشته، ضرورت در این باره به عهده کیست؟ قطعاً کسانی که گزینش می‌کنند در کار خود سوگیری می‌دارند. ما به سوگیری خود اذعان می‌کنیم و البته از این کار خرسندیم. به ما چه داده‌اند که سوگیری‌ها را بد بدانیم، انگار فقط اطلاعاتی مفیدند که هیچ‌یک نیست و منظوری ندارند و هر برداشتی را به مخاطب واگذار می‌کنند. البته این تأکید بر خنثی بودن قابل درک است، چون ما به لحاظ تاریخی — خصوصاً در قرن بیستم — خیلی سوگیری‌های بدی را

تجربه کرده‌ایم. با این حال، معتقدیم نباید به طور کلی از هر گونه سوگیری چشم‌پوشی کرد، بلکه باید سوگیری‌های مفید را جایگزین نمود؛ سوگیری‌هایی به نفع گزینش متفکرانی که ایده‌های ارزشمند و مهمی برای ما دارند. ما، در مدرسه زندگی، بسیار از هوش عاطفی و استفاده از فرهنگ برای کسب آرامش و آگاهی جانبداری می‌کنیم.

برای باره معیار «بزرگ» بودن اندیشمندان نگرش خاصی داریم. معمولاً نام اندیشمندان بزرگ را بر مبنای شهرت‌شان، در دایرةالمعارف‌ها می‌آورند، یعنی با مطرح کردن این پرسش که چه نام‌هایی از همه پر نفوذتر بوده‌اند، و کدام ایده‌ها به نحو ماندگار بر دنیای اندیشه تأثیر داشته‌اند، فهرستی تنظیم می‌شود. ولی ما هدف دیگری را نشانه گرفته‌ایم: می‌خواهیم دریابیم کدام اندیشه‌ها به حل مشکلات اساسی دوران ما کمک می‌کنند. از نظر ما، اندیشمندان «بزرگ» کسی است که افکارش برای زندگی امروز ما از همه مفیدتر باشد.

البته چون در گزینش باید خیلی سخت‌گیر بود، معمولاً گزیده‌ها در مقابل نقد آسیب‌پذیرند. با این حال، ما نسبت به گزینش نگاهی خوش‌بینانه داریم؛ برای زندگی در دنیای اطلاعات ناچاریم دست به گزینش بزنیم. این که اصلاً گزینش نکنیم، ایدئال نیست، بلکه باید تلاش کنیم حتی الامکان بهترین‌ها را گزینش کنیم. از دید ما، این یعنی یافتن اندیشمندانی که می‌توانند بعضی از بزرگ‌ترین مشکلات زندگی سیاسی و حرفه‌ای و شخصی ما را حل کنند. ما مورخ نیستیم و قرار نیست اندیشه‌ها را، به صرف اندیشه بودن‌شان، بررسی کنیم. ما فیلسوفانی عمل‌گراییم و به دنبال آن دسته از مفاهیم فکری هستیم که آن‌ها را اکنون به کارمان بیاید.

در این کتاب سخت کوشیده‌ایم تا ایده‌های اندیشمندان ساده و راحت جلوه کند و (امیدواریم که) جذاب هم باشد. بسیاری از این اندیشمندان، در دام بدی افتاده‌اند،

یعنی نکات بسیار بجا و مهمی برای گفتن داشته‌اند، اما شیوه بیان آن نکات باعث شده ناشناخته بمانند؛ چراکه کتاب‌های شان بیش از اندازه فشرده بود، بعضی از عقایدشان عجیب و غریب به نظر می‌آمد و بسیاری از نکات اصلی ایده‌های شان در میان انبوه اطلاعات جانبی گم می‌شد. از این رو ما از اصول زیر پیروی کردیم تا به افکار مهم بدیش بدان منتخب‌مان دست یابیم:

- ♦ هر ذمی — حتی اگر ذهنی درخشان باشد — فقط می‌تواند به چند ایده واقعاً مهم و ماندگار برسد.
- ♦ به این ایده‌های مهم می‌توان فارغ از کلیت آثار آن اندیشمند توجه کرد.
- ♦ ما موجوداتی فراموشکار و فراموش‌دهایم و ظرایف یک برهان دشوار و محکم را راحت فراموش می‌کنیم. پس باید اصل مطالب را به صورتی به یادماندنی و ساده برای مان توضیح بدهند.
- ♦ فرهنگ دانشگاهی هر چه می‌خواهد بگوید، برای ما پس‌زمینه و متن یک ایده تعیین‌کننده اهمیت آن ایده نیست. ممکن است در بعضی که تصورش را هم نمی‌کنیم حقایق مهمی نهفته باشد و بتوان آن حقایق را آسان‌تر ساخت. این حقایق شاید در چین قرن سوم، در محفلی اشرافی در بغداد قرن هجدهم، یا در خانه کوچکی در یکی از روستاهای کوه‌های آلپ در قرن هجدهم زودتر مطرح کرده باشند. به هر حال، مهم این است که آن اندیشه‌ها چه کمکی به امروز ما می‌کنند.
- ♦ این تناقض غم‌انگیزی است که تاکنون برای ارج نهادن به اندیشمندان بزرگ راه‌هایی را در پیش گرفته‌ایم که در عمل مانع تأثیرگذاری آن‌ها بر جهان شده است —

و این دقیقاً خلاف هدفی است که با ارج نهادن به آن‌ها می‌خواستیم به آن برسیم. کمی خودمانی شدن با اندیشمندان بزرگ بالاترین ادای احترام به آن‌هاست. ♦ دغدغه ما این است که همگان با ایده‌های بسیار خوب این اندیشمندان آشنا شوند و این ایده‌ها را در زندگی به کار گیرند.

البته درباره «ساده‌سازی» نگرانی‌هایی وجود دارد که به حق‌اند و ما آن‌ها را درک می‌کنیم. بزرگوار این که اگر چیزی را ساده کنید، ناگزیر به آن وفادار نمانده‌اید؛ یعنی عملاً چیزی را حذف کرده‌اید که واقعاً اهمیت داشته است. ما این نگرانی را — که از دنیای کادریک دور می‌گیرد — درک می‌کنیم، اما نمی‌گذاریم بر ما غلبه کند، چرا که گوش دادن به این صداهای هم آسیب‌هایی دارد: پیچیدگی غیرضروری هم ممکن است به این منجر شود که ایده‌های مفید یکسره نادیده گرفته شوند. به عقیده ما، اندیشه‌های مهم در جهان چگونه زیستن را می‌توان همگانی کرد. این دیدگاه که عموم مردم به چیزهای مهم علاقه‌ای ندارند یا آن را درک نمی‌کنند، دیدگاه تأسف برانگیزی است و ما با آن مخالفیم. به نظر ما آشنا کردن عموم مردم با اندیشمندان، کاری بزرگ و عالی است، خصوصاً در دنیای مصرف‌گرایی که تحت حاکمیت مردم است و فریبک خبگان (کم و بیش) راه خود را گم کرده است. همگانی کردن افکار موجب می‌شود ایده‌ها در حیات اجتماعی به مرحله عمل برسند. ما آدم‌ها از روی کتاب زندگی نمی‌کنیم و زندگی مان کاملاً بی‌سنت‌فرانه نیست. آنچه به رفتار ما جهت می‌دهد، و تا حدی ما را دلبسته خود می‌کند، افکار ساده و قابل فهم است. این افکار آن‌هایی‌اند که برای پیشرفت زندگی روزمره اجتماعی اهمیت دارند. پر تکلف بودن ممکن است بهترین مفاهیم را از بین ببرد.